

HET WATER UIT BETHLEHEMS BORNPUT DIE IN DE POORT IS

Predikatie van ds. Voorthuysen in mei 1966 over 2 Samuël 23:15. En David kreeg lust, en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die in de poort is?

Psalm 25:7

In Genesis 3:6 lezen we: En de vrouw (Eva) zag dat die boom (de boom der kennis des goeds en des kwaads) goed was tot spijs, en dat hij een lust was voor de ogen, ja een boom, die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook haar man met haar, en hij at.

Had ze het maar nooit gezien, mensen, want de zonde is een hellend vlak. Ze zag dat hij goed was tot spijs, maar God had op straffe des doods verboden daarvan te eten. Ze zag dat hij een lust was voor de ogen. En door ingeven des duivels en moedwillige ongehoorzaamheid is ze doorgebroken en nam ze van zijn vrucht, en at. Ze zag, ze kreeg lust, ze nam, ze at; en toen stortte ze in de verschrikkelijkste verwoesting neer. Toen rustte ze niet meer of haar man moest ook eten; zonde hijgt naar zonde, zonde begeert zonde, zonde baart zonde.

Zelf verzonken en verdrongen in de zonde, moet ze ook haar man meeslepen naar de hel. En ze gaf ook haar man, en hij at. Verdoemd, verdorven, verloren, gestort van een top van eer in eeuwige verwoesting neer. En in Adam het ganse menselijk geslacht; verdoemelijk voor God.

Dat was een doodslust, een zondelust.

Maar in ons tekstgedeelte zien we een andere lust, een genadelust, namelijk de lust van David tot het water uit Bethlehems bornput die in de poort is.

We zien: 1e Davids lust tot dit water
 2e het verkrijgen van dit water
 3e zijn eindigen in God met dit water

Psalm 63:1 en 3

In dit hoofdstuk vinden we allereerst beschreven de laatste woorden van David. Onder meer dat bekende woord uit vers 5: Hoewel mijn huis also niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is.

Let goed op: Davids huis was wel van God, maar niet bij God. Wel uit loutere genade in Christus van God, maar door eigen schuld en zonde, in de stand, niet bij God. Hij begeerde wel dat het ook bij God was, maar daarmee was het nog niet bij God.

Maar ondanks alles en dwars door alles heen, door alle schuld en verlatingen, duisternissen en bestrijdingen, triumfeert het nochtans des geloofs: nochtans heeft Hij mij (dat gaat van God uit krachtens eeuwig verkiezend welbehagen, Hij mij) een eeuwig verbond gesteld, door geen duizend zonden en duivels te verbreken, dat in alles zeer wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil, en alle lust.

Dus niet in zijn genade of bekering of koningschap, gelukkig niet, maar in het eeuwig verbond Gods dat Hij met Christus heeft gesloten en dat Hij gesteld heeft tot zaligheid der ganse Kerk en mij; daarin is al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten.

Dat betekent letterlijk dat Christus die arbeid nog niet in de volheid des tijds is begonnen uit te werken, dat Hij nog niet in het vlees gekomen is, dat die Heere nog niet uit Juda gesproken is; hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten.

Maar door het geloof heeft David het al omhelsd. Dat zijn andere woorden dan de laatste woorden van de bisschop uit Den Bosch; die zei: groet allen die vriendelijk voor me geweest zijn. En volgens de christelijke kranten is het een groot verlies dat die bisschop Bekkers gestorven is, hoor. Jawel, nog één stapje verder en we houden rouwdiensten in de protestantse kerken als er een roomse bisschop sterft.

In wat voor een wereld groeien onze kinderen toch op, hè. Roomsens, bloedvergieters, vervloekte afgodendienaars. Genoeg daarover; vreselijk.

Dan worden voorts in ons teksthofdstuk genoemd de dertig helden van David met de eerste drie, die daarboven stonden en wordt een terugblik gegeven op het begin van Davids regering over alle stammen Israëls, nadat hij zeven jaar te Hebron geregeerd heeft. Want in hoofdstuk 5 lees ik in vers 17: Als nu de Filistijnen hoorden, dat zij David ten koning over Israël gezalfd hadden, zo togen alle Filistijnen op om David te zoeken; en David dat horende, toog af naar de burg. En de Filistijnen kwamen en verspreidden zich in het dal Refaïm (vers 18).

En in ons teksthofdstuk lezen we: Ook gingen af drie van de dertig hoofden, en kwamen in de oogst (dat is in het oosten de tijd tussen Pasen en Pinksteren, dus wat we nu hebben ongeveer) tot David, in de spelonk van Adullam; en de hoop der Filistijnen had zich gelegerd in het dal Refaïm.

En David was toen in een vesting. Ziet u wel, precies hetzelfde als in hoofdstuk 5. David was in die vesting om met de helden en officieren de krijgsplannen te ontwerpen om de Filistijnen te verslaan, hetgeen later met Gods hulp ook inderdaad gelukt is.

En de bezetting der Filistijnen, staat er, was toen te Bethlehem. Dus het invasieleger der Filistijnen had zich verspreid en zwierf door het dal Refaïm, het dal der reuzen, met het doel de oogst, en daarmee de toekomst, het onderhoud, de welvaart, het leven der Israëlieten te vernietigen. Hetzij dat ze de oogst stalen, hetzij dat ze hem verbrandden.

Maar ze begrepen goed dat nu David koning was geworden over alle stammen, die man die jaren geleden al hun onoverwinnelijke Goliath had verslagen en al zoveel andere malen van zich had doen spreken, dat het nu oppassen was. Nu gaat het mis, zeggen ze. Daarom was het hoofdkwartier der Filistijnen precies in Bethlehem, in het centrum van de graanvlakten, in de korenschuur van heel Israël. Bethlehem betekent immers broodhuis. En als David dan daar is, gereed staande voor de oorlog, dan mag hij een ogenblikje heel de oorlog en alle Filistijnen uit het oog verliezen, en dan zegt hij in ons tekstvers: wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput die in de poort is?

David kreeg lust, staat er. Niet: hij had lust.

Krachtens zijn val in Adam had David naar zijn oude deel wel duizend gekende en ongekende lusten der zonde, hovaardij, wellust en ijdelheid. Die lusten hoef je niet te krijgen, hoor, die heb je al wel; je moet er alleen aan ontdekt worden en daarvan moet je dagelijks smeken: Heere, kruisig ze, tem ze, verzoen ze, leer ze me haten en laten.

Maar David kreeg lust. Het valt zo vrij, hè. Dat gaat vanzelf of nooit. Alle werk Gods gaat vanzelf of het gaat nooit. Als u denkt wat ondervonden te hebben dat niet eeuwig onmogelijk en eeuwig vanzelf ging, dan zou ik er maar niets voor rekenen, hoor.

David kreeg lust. U voelt wel: geen lust om een beetje water. Er was water genoeg. Niemand klaagt er over watergebrek. David kreeg lust; niet: David had dorst. Maar dit is

een andere lust, een genadelust naar het water des Levens.

David heeft ook aan niemand gevraagd of ze water voor hem wilden halen. Dat kan je straks merken als hij niet wil drinken. Maar begrijp het nou eens zo: David is omringd door zijn helden en staat voor een grote strijd, maar een ogenblikje valt dat allemaal even weg en dan zegt hij, in zichzelf, maar nog net hoorbaar, verlangenderwijze, begerenderwijze, zuchtenderwijze: wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput die in de poort is.

En dat horen die drie helden ook. En ze hebben zoveel eerbiedvolle liefde voor hun jonge, godzalige koning dat zijn woord voor hen wet is en zijn wil hun lust. En daarom gaan ze, onvoorwaardelijk. Omdat het voor hun koning, voor David is.

Maar David weet hier niets van; die heeft ze nooit gevraagd dat te doen. Neem nu eens letterlijk: als David om een beetje water, wat hij niet eens nodig had, het leven van zijn drie voornaamste helden in de waagschaal had gesteld, dan was David een moordenaar geweest, een overtreder van het zesde gebod. Want dat houdt ook in, dat we ons leven en dat van anderen niet nodeloos in gevaar mogen brengen en dat we niet roekeloos mogen zijn.

Dus u begrijpt wel dat dat de grootste dwaasheid zou zijn geweest. Het is ook niet zo; dat blijkt later. Als ik een klein kind naar het midden van de rivier laat zwemmen omdat ik graag wil weten wat daar drijft, en het kind verdrinkt, dan ben ik de moordenaar. Zo ook hier.

Nee, David zei dat zuchtenderwijze, uitzienenderwijze. Zijn ziel hijgde bij vernieuwing naar het water des levens. Nu waren er in het oosten twee soorten putten. Je had in de eerste plaats graafputten.

Als Izak en Abram met hun huis en kudden verreiden, dan groeven ze putten om hun huisgezinnen en hun vee van water te voorzien. Dan groeven ze net zo diep totdat ze het grondwater hadden bereikt.

Maar je had ook bornputten. Die hoefde je dus niet te graven; die waren er al, die borrelden het water op uit de ongekende diepten.

Het water uit graafputten kon ook wel koud zijn, maar op de duur werd dat door het warme weer toch lauw; maar water uit een bornput is altijd koel en fris.

Een graafput graaf je dus zelf, dat is mensenwerk. En zo lopen er wat met een menselijke bekering en een menselijke bevinding en een menselijke goedkeuring. Je proeft er altijd het menselijke in: ik bekeerd, ik verlost, ik dit gezien en ik dat genoten; ik zus aangenaam gesteld en ik zo gekerkt.

Allemaal ik, ik en nog eens ik. Graafputten van eigen maaksel. Het water is zo lauw dat het alleen maar dient om uitgespuwd te worden.

Als je een glas water uit een graafput bekijkt, dan zie je het troebele; je proeft bij iedere slok het menselijke.

Maar David moest geen water uit een graafput; daar had hij de dood in gevonden. David wilde geen mens proeven. David drinkt liever niets dan water uit een graafput.

Bornputten worden dus niet gegraven. Die zijn er of die zijn er niet. Die geven het water uit de ongekende diepten, altijd fris. Bornputten van gemene genade.

Wie zal verklaren hoe ver dat kan gaan.

Sheppard spreekt van een evangelische huichelaar, die na vreselijke overtuigingen zover kan komen dat hij een soort verzoening smaakt en zegt: zoete Jezus, Hij de mijne en ik de Zijne.

Bethlehems bornputten. Bethlehem, daar is Christus geboren. Uit U zal mij voortkomen.

Bethlehem, Messiaans, Borgtochtelijk.

Bileam heeft geprofeteerd vanuit de bediening uit de bornputten Gods. Messiaans: een star in Jakob, een scepter zal uit Israël opkomen.

Hij wenste niets te spreken dan de Heere hem gaf te spreken; heerlijke knecht.

En Judas. Of denkt u dat Judas wat menselijk heeft staan praten, uit een graafput, zelf gegraven?

Nee mensen, die heeft het welbehagen Gods verklaard, bediend uit de bornputten van Bethlehem.

Zijn laatste preek was nog Christus; verraden het onschuldig bloed. Door Christus Zelf uitgezonden; in Zijn Naam geprofeteerd. En wat dacht u van de dwaze maagden? Nachtelijke uitgangen tot den Bruidegom; geleefd met de Kerk, overgenomen door de Kerk, veel gezien en ondervonden van Christus, maar net niet in Christus. Maar wel uit een bornput.

En de man zonder bruiloftskleed? En zovele anderen. Bediend uit de bornputten Gods; maar dat is niet zaligmakend op zichzelf. Dat kan een voorweg zijn en een toeleiding.

Maar David zegt er nog wat bij. Bethlehems bornput die in de poort is. Die ene.

Dat wijst er al op dat dat water op de alleronmogelijkste plaats te verkrijgen is.

Want om daar te komen moest eerst het rondzwervende invasieleger in het dal Refaïm worden gepasseerd, daarna de diverse wachtposten rond Bethlehem en dan nog de hoofdwacht die in de poort was.

Daar alleen moest David water vandaan hebben. Geestelijk dan hoor. Dat is het puntje in het puntje.

Een bornput van Bethlehem is al een naaldpunt, maar een punt van een naald is nog veel te breed. Het moest nog helemaal gesepareerd worden. Het moet die ene bornput zijn die in de poort is. Dat is Christus op zaligmakende wijze uit het recht vandaan geschonken. Want in de stadspoorten zaten de oudsten om recht te spreken. Poort is een beeld van het recht.

De rechterstoelen staan daar binnen. Ontsluit, ontsluit voor mijne schreden, de poorten der gerechtigheid; door deze zal ik binnentreden. En door geen andere weg.

Christus op rechtsgronden geschonken aan een naar recht verloren gegaan mens. Recht en bloed, liefdesrecht, rechtsliefde. Poortwerk, Borgwerk.

Die in de poort is. Niet poorten, één poort.

Eén God de Vader, één God de Zoon, één God de Heilige Geest, één hoop, één geloof, één liefde, één Borg, één poort. Eén water des levens. Dat water kende David en dat begeert hij nu bij vernieuwing. Hij sterft liever dan iets anders te drinken dan dat ene water. U ook?

Wie zal me dat water te drinken geven! Dat moet dus gegeven worden.

Dat zegt een onbekeerd mens ook: het moet je gegeven worden. Maar je gebruikt je doodstaat om door te gaan in je godonterende zondeloop, om door te gaan om Christus bloed te vertreden; je gebruikt het als een dekmantel waarmee je God probeert de schuld te geven.

Het moet je inderdaad gegeven worden. Maar dan zal je eerst geleerd moeten hebben je ontzettende schuld, scheiding, Godsgemis, noodzakelijkheid en totale onmogelijkheid. Als dat zaligmakend mag gebeuren, dan pas zal je leren dat het je gegeven moet worden.

Dat is statelijk, maar bij David is het hier standelijk. En dan staat het goed op z'n plaats.

2e punt. De verkrijging van dat water.

Toen braken die drie helden door het leger der Filistijnen. Joschab Baschébeth, Eleazar en Samma, en putten water uit Bethlehems bornput, die in de poort is.

Ze hebben goed geluisterd, hoor. Ze kennen David wel. Geen ander water dan dat ene moeten ze hebben. En dwars door alle vijandelijke linies en wachtposten breken ze door tot in de poort en putten daar het water uit de bornput. En droegen het.

Niet: en dronken het. Nee, afblijven.

Ze droegen het en kwamen tot David. Ze hebben het geput uit de bornput van Bethlehem die in de poort is; dat is Christus, want Hij is de Bron en Springader en het water des Levens Zelf. Ze hebben het geput en uitgedragen dwars door alles heen, daar waren het helden van David voor.

Ze hebben het geput uit de allerverborgenste diepten Gods. Dat kan, hoor, denk aan Saul. Tweemaal onder de profeten. Tweemaal Godeverheerlijkend gesproken.

Maar die helden hebben er zelf niet van gedronken. Het moest dienen tot geloofsversterking van David. Het waren wel helden, maar het waren tegelijk maar middeltjes. Ze worden een ogenblik gebruikt voor de Kerk. En wie zouden die drie helden geestelijk zijn? Wie anders dan geloof, hoop en liefde.

De eerste held, geloof, breekt door alles heen. Die ziet geen dood en vreest geen Filistijnen. Dood waar is je prikkel; hel waar is je overwinning? Er is geen hel en er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn. Dit is het wat de wereld overwint, namelijk ons geloof. Een bewijs der zaken die men niet ziet en een vaste grond der dingen die men hoopt.

Zo ik niet had geloofd dat in dit leven. Het geloof is Christus omhelzend, Godeverheerlijkend, zielezaligend, wereldoverwinnend. Niets zekerder dan geloof.

De tweede held is de hoop. Zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? De hoop hoopt tegen hope op hope. Niet op hope tegen hope, nee: tegen hope op hope. Hoopt op den Heer' gij vromen, is Israël in nood, er zal verlossing komen.

En de derde held is de liefde. De liefde gelooft alle dingen, de liefde hoopt alle dingen, de liefde verdraagt alle dingen, de liefde vergaat nimmermeer. De liefde is sterker dan de dood. Vele wateren kunnen die liefde niet uitblussen. De liefde breekt door alles heen. Die drie helden putten steeds weer het water uit Christus, en brengen het tot de ziel. En zo zult Gij zijn voor mijn gemoed: mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed. Daar heb je de drie helden.

Rotsvast is het geloof. Het is een geschonken geloof in een geschonken Christus.

De hoop hoopt tegen hope op hope op zijn aandeel in Christus.

En de liefde vergaat nimmermeer, maar is een eeuwig goed

Derde punt: Davids eindigen in God met dit water.

Doch hij wilde dat niet drinken.

David was koning en voorganger. Als David dit water gedronken had, zou het volk gezegd hebben: David? dat is een moordenaar, voor een beetje zin in water wat hij niet eens nodig heeft, waagt hij er drie mensenlevens aan van zijn beste helden. David? een roekeloze spotter. David? die staat voor niets, die gaat over lijken.

Daarom mag David hier geen druppel van drinken. Hij wilde het ook niet. Hoe lief heb ik Uw Wet, die is mijn betrachting de ganse dag.

Dat beoefende David, en daarom dronk hij er niet van. Maar hij giet het uit voor de Heere. Niet voor die helden, nee, hij eindigt met dit water in de Heere.

Tevens wil hij daarmee zeggen: mannen, wordt toch eens wat geestelijker; ik heb het niet

letterlijk bedoeld, ik deed het zuchtenderwijze, ik zag op Christus, Die de Bron des Levens, de Put des levenden waters, ja het water des Levens Zelve is.

Het zij verre van mij, o Heere, dat ik dit zou doen (dat te drinken). Niet: o helden, die worden niet genoemd, die worden niet eens bedankt.

Zou ik drinken het bloed der mannen, die heengegaan zijn met gevaar huns levens? Hieruit blijkt duidelijk dat David er niets vanaf wist. Dat water is het bloed, want het bloed is het leven. Het zou een offeren geweest zijn. Maar David zag op de grote offerande Christi. Hij eindigt er mee in God, Die in Christus zijn zaligheid geworden is.

Groot verschil of je zaligheid, je genade, je bekering, je verlossing je God is; of dat God je zaligheid én je verlossing is. Of je rechtvaardigmaking je Christus is, of dat Christus bij de voortduur je rechtvaardigmaking voor God mag zijn. Het ligt ook zo precies andersom, hè. Nog een enkel woordje ten besluite.

Wat al een drinken uit zondeputten, zielverwoestend, God-onterend. Wat al een drinken uit graafputten van menselijke bekeringen van deze tijd. En als er nog een enkele ziel drinkt uit de bornputten van Bethlehem, dan moet het wel heel goed gesepareerd worden. Want alleen die ene bornput die in de poort van Bethlehem is, dat water is zaligmakend: Christus op rechtsgronden geschonken.

Naar recht verdoemd, op grond van recht verzoend. Aan het recht voldaan, het recht verheerlijkt. Dan kan genade op grond van recht verheerlijkt worden.

Geloof nooit dat iemand zalig kan worden buiten een vereniging met Christus, buiten de wetenschap van de vergeving zijner zonden, buiten een afsnijding van Adam en overgang in Christus. De zwakstgelovige heeft diep verborgen de verzekering van zijn aandeel in Christus en van de vergeving zijner zonden. Dat is een eigenschap van het zaligmakend geloof.

Geloof nooit dat er een Bruidskerk is die haar Bruidegom niet zou kennen. Dat zou de grootste dwaasheid zijn. Een zuigeling van twee weken in de natuur weet of hij aan de linker- of rechterborst zuigt; daar is het een zuigeling voor. Alzo een zuigeling in Christus, weet goed of hij uit Christus bediend wordt of niet. Die zuigen niets anders dan bloed en recht; anders smaakt ze niets.

Jong en oud, we hebben nog een brief uit te reiken. Een smeekbrief, ondertekend met het bloed en de naam van Jezus Christus, Zaligmaker; geadresseerd aan u, welmenend: wij bidden u van Christuswege, laat u met God verzoenen. Mens, leg hem niet weer naast u neer.

Ik zou alsjeblieft eindelijk eens beginnen te smeken en te roepen om bekering. Breek met de zonde, smee om genade, om het water uit Bethlehems bornput die in de poort is.

Amen.

Psalm 42:1